

Stockholm Business Region AB
Handläggare: Thomas Laurell
Telefon: 08-50828530
Epost: thomas.laurell@stockholm.se

Till
Styrelsen för Stockholm Business Region

Remiss av Miljöprogram 2030 för Stockholms stad

Bolagets förslag till beslut

Stockholm Business Region AB överlämnar följande tjänsteutlåtande som svar på remiss av Miljöprogram 2030 Stockholms stad, SSAB 2024/79.

Ärendet anmäls som kontorsyttrande på styrelsens sammanträde den 24 september 2024.

Sammanfattning

Stockholms stadshus AB har remitterar betänkandet ”Miljöprogram 2030 för Stockholms stad”, SSAB 2024/79, till Stockholm Business Region AB.

Svar ska vara SSAB tillhanda senaste den 7 juni 2024.

Bakgrund

Stockholms stads miljöprogram har reviderats mot bakgrund av det uppdrag som gavs i kommunfullmäktiges budget för 2023. Miljöprogrammet är ett stadsövergripande styrdokument som slår fast mål inom de sju områden där utmaningarna för Stockholm och påverkan på omvärlden bedöms som störst. Programmet innehåller 18 delmål som preciserar den strategiska inriktningen.

Miljöprogrammet är integrerat i Stockholms stads överordnade system för ledning och uppföljning av all verksamhet och ekonomi. Varje år görs en uppföljning av måluppfyllelsen. Under 2027 ska en mer omfattande halvtidsuppföljning och politisk

Stockholm Business Region AB

Stockholm Stad
Fleminggatan 4, Box 12240, 102 26 Stockholm
Stockholmbusinessregion.se / investstockholm.com / visitstockholm.com
Momsregistreringsnummer SE556491679801

uppföljning genomförs för att säkerställa att Stockholms stad är på rätt väg för att nå målen 2030.

För att miljöprogrammet bättre ska kunna harmonieras med såväl Stockholms stads egna som internationella mål samtidigt som Stockholms stads verksamheter får bättre planeringsförutsättningar för de viktiga investeringar och omställningsprocesser som krävs för att bli en mer hållbar stad har förslaget till miljöprogram fått en programperiod fram till 2030.

Bolagets synpunkter och bedömning

Övergripande synpunkter

Bolaget ser mycket positivt på förslaget Miljöprogram för Stockholms stad. En ambitionshöjning tillsammans med en långsiktighet skapar förutsättningar för fler parter att kunna bidra till att Stockholms stad uppnår målen för arbetet.

Bolaget ser att Miljöprogrammet skulle få ett större genomslag i att öka takten i omställningen av Stockholm till en mer hållbar stad om företagen involverades på ett tydligt sätt i arbetet. I förslaget Miljöprogram lyfts Stockholms stads interna organisation och Stockholmarna fram. Detta ser bolaget begränsar genomförbarheten då näringslivet är en av de viktigare bidragarna till en snabbare omställning genom att de aktivt bidrar till en ökad takt i omställning där de står för en stor del av de lösningar som Stockholms stad och samhället är i behov av. Bolaget föreslår att Miljöprogrammet förtydligar hur Stockholms stad, tillsammans med näringslivet, kan öka takten i omställningen och dra nytta av varandras kunskaper och förutsättningar.

Bolaget ser att Miljöprogrammet skulle stärkas om företagens gröna omställning och de krav som ställs på Stockholms stad för att kunna omhänderta och bidra till detta förtydligades. För att klara den snabba omställning som Miljöprogrammet föreskriver behöver även företagen verksamma i Stockholm skapas förutsättningar för en snabbare omställning. Förutsättningar som Stockholms stad i stora delar ansvarar för. Detta bör förtydligas för att kunna omhändertas i efterföljande uppdrag.

Förutsättningarna för innovation och utveckling kommer vara en viktig aspekt i Stockholms stads arbete med att uppnå målen i Miljöprogrammet. Ett starkt verktyg som Bolaget vill lyfta fram och som i stor utsträckning skulle stärka Miljöprogrammet är nyttjandet av Innovationsupphandlingar i större utsträckning. Genom att nyttja dessa kan Stockholms stad, tillsammans med företagen, utveckla nya idéer och innovationer som stärker arbetet med klimatomställningen.

Specifika synpunkter

Kapitel 1 *En rättvis och inkluderande omställning*

Näringslivet som del av Stockholm och en viktig aktör som bidrar till att uppnå målen skulle förtydligas om delmålen i detta kapitel kompletterades med ett som även rör näringslivet och företagens bidrag/involvering. Näringslivspolicyn har i dessa delar bidragande perspektiv och tillvägagångssätt som kan tjäna som utgångspunkt.

Kapitel 2.1 *Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040*

Delmålet är bra och ger tydlig riktning för Stockholms stads ambition och därmed stöd för att fler parter ska kunna aktivt bidra, däribland näringslivet.

Kapitel 2.2 *Minskad klimatpåverkan från transportsektorn*

Att transportsektorn måste ställas om med hjälp av beteendeförändringar och teknisk utveckling är självklar. Delmålet skulle i stor utsträckning vinna på att förtydliga hur näringslivet bidrar till detta och hur Stockholms stad vill hitta samverkan för att finna gemensamma lösningar. Stockholms stad är i stor utsträckning den som kan sätta tidsramar för hur omställningen ska ske och behöver därför vara tydlig i ambitionen, tidsplanen och förutsättningarna för detta arbete. För näringslivet finns ett behov av att detta sker med god framförhållning och med långsiktighet i syfte att de ska kunna anpassa verksamheter och därmed skapa förutsättningar för näringslivet att aktivt bidra.

Stockholm är beroende av fungerande transporter för dess funktion, samhällskritiska som övriga funktioner däribland näringslivets behov. En viktig aspekt i arbete med att minska klimatpåverkan från transportsektorn är att säkerställa att beslut som påverkar förutsättningar för transportinfrastrukturen omhändertar detta behov. Stockholm riskerar annars att slå ut aktörer, begränsa näringslivets förutsättningar att bedriva verksamheter och därmed minska antalet arbetstillfällen i Stockholms stad. Bolaget ser att det är av största vikt att nyttja näringslivskonsekvensanalyser för att bereda ärenden inom staden. Med dessa underlag breddas förståelsen för hur beslut som fattas påverkar näringslivet samt ger möjlighet för fler perspektiv att synliggöras i beredningsarbetet.

Bolaget föreslår att delmålen i detta kapitel förtydligar hur krav på beteendeförändringar som målet fastslår förtydligas, till exempel i samverkan med näringslivet som aktivt kan bidra till att uppnå målet. Om detta förtydligas i programmet.

Kapitel 2.4 *Halverad klimatpåverkan från konsumtion*

Målet är ambitiöst och förutsätter breda insatser och förändrade beteenden. I delmålet omnämns behovet av att skapa förståelse och en legitimitet för omställningen hos alla stockholmare. Delmålet skulle tjäna på att förtydliga att detta även omfattar näringslivet i Stockholm då deras aktiva samverkan är helt avgörande i det arbete som krävs för att lyckas uppnå delmålet ambition.

I listan med exempel på åtgärder nämns att insatser ska göras för att underlätta för invånare att minska sin klimatpåverkan genom att möjliggöra hållbara val. Bolaget föreslår att liknande insatser för företagen kompletteras till förslag till insatser. Genom att utveckla företagens kunskap och förmåga stärks arbetet med att bidra till stockholmarnas förändrade konsumtionsvanor.

Kapitel 2.5 *Minskad klimatpåverkan från mat*

Ett viktigt och avgörande delmål som riktar in sig på ett av de strukturellt största hindren för en omställning är hur vi ska ställa om matproduktionen. Bolaget ser mycket positivt på att samverka med näringslivet lyfts in som ett exempel på hur Stockholms stad ska arbeta med att minska klimatpåverkan från matsektorn.

Kapitel 3 *Ett Stockholm med livskraftiga ekosystem*

Målet lyfter behovet av att stadsutvecklingen ska bidra till att stärka och skydda den biologiska mångfalden, öka förutsättningarna för ekosystemtjänster och förbättra vattenkvaliteten. Bolaget vill i detta synliggöra den målkonflikt som kan uppstå och som vi inte ser att Miljöprogrammet har adresserat. Stockholms stads behov av att växa och erbjuda fler bostäder och arbetstillfällen är en av grundförutsättningarna för att säkerställa framtida intäkter till Stockholms offentliga verksamhet som vård, skola och omsorg i den omfattning som behövs. Det är därför viktigt att kommande program förhåller sig till andra program och policys för att inte fälla krokben för varandra. Hur Miljöprogrammets ambition att samverka med stadsplaneringen framgår inte i tillräcklig grad och det finns därmed risker att målkonflikter uppstår. Behovet av fler bostäder och planering av blandstad medför till exempel att företag som inte kan verka bostadsnära upplever svårigheter att hitta plats för utveckling och tillväxt. I vissa fall är zonerings- och föredra tillsammans med ett förtydligande av vilka mål som ska uppnås inom vilket område.

Kapitel 4 *Ett klimatanpassat Stockholm*

Stockholms stad behöver möta effekterna av de klimatförändringar som sker för att Stockholm ska vara en hållbar stad med en god livsmiljö. Även företagen behöver möta dessa effekter för att inte se grundförutsättningar för deras verksamheter försvinna. Stockholms stad har i detta stor rådighet och möjlighet att bistå företagen med kunskap genom bl.a. rådgivning kring t.ex. energieffektivisering för att skapa ett uthålligt näringsliv.

Delmålet skulle förtydligas och förstärkas om företagens perspektiv även inkluderas samt genom att Stockholms stads möjligheter att bistå med råd och kunskap kring klimatförändringarna och deras påverkan på näringslivet förtydligas. Stockholms stad ska enligt Miljöprogrammet ge råd till stockholmarna kring klimatförändringarnas påverkan. Detta anser Bolaget även bör ske till företagen i syfte att bidra till att de kan klimatanpassa sina verksamheter och därmed framtidssäkra verksamheter och

arbetstillfällen. Nyttja hallbart.stockholm.se för att sprida information varmed fler kan ta del av denna.

Kapitel 5 Ett resurseffektivt och cirkulärt Stockholm

I omställningen till ett mer cirkulärt Stockholm krävs insatser för att öka kunskapen om området och kompetens kring hur detta kan ske. Bolaget ser att stor kunskap finns inom Stockholms stad där bland annat Centrum för Cirkularitet utgör ett mycket gott exempel. Att nyttja Stockholms stads interna kunskaper och utveckla initiativ som sprider dessa, skulle kunna skapa goda förutsättningar hos medborgare och företag att öka sin kunskap om cirkulär ekonomi och hur de kan bidra till denna omställning.

Kapitel Intern och extern samverkan

Samverkan med näringslivet och företagen verksamma i Stockholm är avgörande för att uppnå de mål som Stockholms stad satt upp och det Miljöprogrammet förutsätter. Denna samverkan som idag bland annat sker genom Stockholms stads olika plattformar för samverkan t ex Miljö- och klimatpakten, Elektrifieringspakten osv, är framgent även viktiga för att lyckas i vårt gemensamma arbete.

Miljöprogrammet behöver förtydliga att ”stockholmare” inkluderar de som är verksamma i Stockholms stad d vs företagen och därmed även näringslivet för att insatser som kommer av programmet framgent inkluderar alla delar av Stockholm. Alla parter vill bidra och för detta krävs en tydlig plan för hur detta ska ske. Miljöprogrammet har enligt Bolaget allt att vinna om detta utvecklas i skrivningarna för att förtydliga Stockholms stads ambitioner att genomföra den samhällsutveckling som vi är i behov av. Bolaget bidrar gärna i arbetet med att utveckla effektiv intern och extern samverkan för att nå de högt ställda klimat- och miljömålen.

Caroline Strand
tf VD

Thomas Laurell
Stabschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Caroline Strand, tf VD	2024-06-14